

„Kampania Bałtyk jest w Polsce”

***Dobry stan wód- szansa ratowania
Bałtyku. Stan wdrażania Ramowej
Dyrektywy Wodnej***

Konferencja Wrocław 1.08.2007r

Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko- Unia”

*Projekt finansowany ze środków UE z budżetu Programu Środki
Przejściowe 2004*

Celem projektu jest podnoszenie świadomości w zakresie zagrożeń środowiskowych, społecznych i ekonomicznych oraz zrównoważony rozwój Morza Bałtyckiego.

Do polskich obszarów morskich należą morze terytorialne i tzw. wyłączna strefa ekonomiczna.

Stanowią one obszar o wielkości 10 % powierzchni naszego kraju. Są to tereny o dużym potencjale gospodarczym.

Kampania Bałtyk jest w Polsce

- Budujemy **Partnerstwo dla Bałtyku**, na wzór sprawdzonej metodologii w Polsce i w Unii Europejskiej (Leader)
- Partnerstwo przygotowało i przyjmie „**Planu dla Bałtyku**”, w procesie konsultacji społecznej.
- Im bardziej uda się zaktywizować różne osoby i grupy społeczne, tym większe szanse zaistnieją na pozytywne wpływanie na poprawę sytuacji morza, wybrzeża i kraju.

Kampania Bałtyk jest w Polsce

Inne planowane działania:

- Spotkania konsultacyjne- Plan dla Bałtyku
- Spotkania z mediami
- Realizacja filmu „ Bałtyk jest w Polsce”
- Aktywna strona internetowa :

www.eko-unia.org.pl/baltyk

- Konferencje nad morzem i w głębi lądu
- Konferencja rządowo- parlamentarna

Plan dla Bałtyku

- Społeczny, otwarty program

Części:

- Diagnoza
- Analiza SWOT
- Wizja
- Cele
- Działania
- (*Środki; przypisanie odpowiedzialnych instytucji, osób; harmonogram*)

Plan dla Bałtyku- dorobek warsztatu na Helu- Analiza SWOT

Słabe strony :

- Wyjątkowa w skali globu wrażliwość ekologiczna Bałtyku
- Jakość wód wpływających do Bałtyku
- Zanieczyszczenie punktowe i obszarowe, brak lub niska efektywność oczyszczalni ścieków
- Problem odpadów w morzu, na brzegach i w zlewni
- Słaby stan wiedzy i świadomości o morzu, jego zasobach i zależnościach ekologicznych
- Słabe narodowe tradycje morskie
- Duża liczba państw (9) o często sprzecznych interesach

SWOT- słabe strony

- Słabe prawo – rozproszenie kompetencji, nieprzestrzeganie prawa, brak skutecznej kontroli prawnej
 - Brak reklamy ryb bałtyckich (brak oznaczeń na produktach rybnych pochodzących z Bałtyku)
 - Brak obszarów ochronnych i brak mechanizmów ochrony na już wyznaczonych obszarach.
- Połowy dorsza na wędki w okresie ochronnym.
- Słaby stan wiedzy i świadomości o morzu, jego zasobach i zależnościach ekologicznych(w tym na zmiany klimatu)

SWOT- mocne strony

- Szeroki dostęp do morza
- Kadry morskie (marynarze, rybacy, naukowcy)
- Tradycje morskie w aglomeracjach nadmorskich
- Unikalność przyrodnicza Bałtyku
- Walory turystyczne i sportowe (wyjątkowe plaże, dzikie morze)
- Stosunkowo czyste morze śródlądowe
- Walory zdrowotne miejscowości nadmorskich
- Wysoka jakość produktów morskich (ryby-wyjątkowy smak bałtyckich ryb dwuśrodowiskowych słodko- i słonowodnych)
- Infrastruktura miejscowości nadmorskich
- Wielowiekowa tradycja kaszubska
- Silny zespół naukowców skupionych min. w Morskim Instytucie Rybackim, Akademiach Morskich oraz Instytucie Oceanografii UG.
- Istnienie Parków Narodowych i Krajobrazowych nad Bałtykiem/ wyznaczenie obszarów sieci Natura 2000).

SWOT- szanse

- Integracja z powstającą polityką morską Unii Europejskiej- Dyrektywa w sprawie strategii morskiej
- Plan Działań dla Bałtyku HELCOMU (BSAP), Ramowa Dyrektywa Wodna
- Wysoka produktywność morza
- Podnoszenie się poziomu wiedzy i świadomości społeczeństwa i dziennikarzy
- Rzetelny przekaz informacji przez media
- Racjonalne korzystanie z zasobów morza
- Odtworzenie zasobów ryb i rybołówstwa przybrzeżnego
- Wypromowanie bałtyckich ryb, wzrost konsumpcji ryb (ze szczególnym uwzględnieniem promocji certyfikacji ryb; spożycia ryb z lokalnych połowów).

SWOT- szanse

- Racjonalny rozwój turystyki i wędkarstwa
- Wzrost turystyki przyjaznej środowisku odpowiadającej warunkom przyrodniczym
- Więcej ochrony środowiska, wyznaczenie rezerwatów morskich
- Współpraca różnych grup na rzecz eksploatacji morza w zrównoważony sposób nie zagrażający przyrodzie
- Fundusze (krajowe, europejskie i norweskie)
- Promocja kultury, tradycji i rzemiosła regionalnego

SWOT- zagrożenia

- Eutrofizacja wód Bałtyku, zanieczyszczenie morza odpadami i śmieciami (też spływającymi z głębi lądu)
- Agresywne w stosunku do przyrody niekontrolowane formy turystyki
- Niszczenie siedlisk i strefy przybrzeżnej (min przez betonowanie brzegów i zabudowę pod turystykę)
- Inwestycje hydrotechniczne w morzu i na jego brzegach (fotki)
- Zagrożający zasobom żywym przebieg rurociągów w dnie morskim
- Brak konsensusu między eksploatatorami a „ochraniarzami”
- Brak zintegrowanego systemu zarządzania
- Depozyty post-militarne w morzu

SWOT- zagrożenia

- Zła praktyka rybacka
- Nieuwzględnienie specyfiki Bałtyku w morskiej polityce Unii Europejskiej
- Brak nakładów na nauki morskie
- Nadmierna eksploatacja
- Inwazja gatunków obcych
- Rosnący ruch towarowy statków na Bałtyku -wysokie prawdopodobieństwo katastrofy
- Zagrożenie ze strony transportu powietrznego
- Nadmierne, niekontrolowane połowy przemysłowe (w tym połowy w 12-milowej strefie – krajowe połowy paszowe)
- Tabloidyzacja mediów, brak rzetelnych danych i informacji

*„Przyrody nie da się ochronić
wbrew ludziom. Rozwiązaniem jest
partnerstwo człowieka i natury.”*

WIZJA BAŁTYKU ZA 20 LAT

„Chciałbym za 20 lat wejść po kolana do Bałtyku i widzieć dookoła różne gatunki ryb.” (prof. Krzysztof Skóra)

WIZJA BAŁTYKU ZA 20 LAT

- zabezpieczone przed zanieczyszczeniami w zlewni i na morzu
- z dobrym jakościowo stanem środowiska przyrodniczego (naturalna kompletność i różnorodność siedlisk i składu gatunków, stabilność ekosystemów) –wysoka produktywność ryb użytkowanych gospodarczo
- racjonalny, zrównoważony sposób eksploatacji zasobów
- spójna morska polityka w zlewni morza i na morzu
- silniejsze włącznie Rosji w gospodarkę i współpracę na morzu
- zrównoważona gospodarka w strefie brzegowej
- uporządkowanie gospodarki przestrzennej terenów nadmorskich - estetyzacja krajobrazu (w tym wycofanie punktów gastronomicznych reklam i banerów z plaż)
- żywe lokalne tradycje kulturowe (kaszubskie i inne)
- świadomość mieszkańców krajów nadbałtyckich wspólnej odpowiedzialności za Morze
- ścisła współpraca decydentów i mieszkańców dla wspólnego dobra
- zunifikowane prawo morskie

Cele główne „Planu dla Bałtyku”:

1. Doprowadzenie do dobrego, stabilnego stanu ekosystemu morza poprzez zrównoważoną gospodarkę.
3. Zadbanie o zdrowie i jakość życia obecnego i przyszłych pokoleń.

Cele szczegółowe- gospodarcze

1. Wzmocnienie ekonomiczne sektora gospodarki morskiej.
2. Tworzenie skutecznej zewnętrznej i wewnętrznej polityki morskiej RP opartej o badania i ocenę zasobów.
3. Wzbudzenie zainteresowania mediów problemami Morza Bałtyckiego - nagłaśnianie imprez organizowanych nad morzem (między innymi dni morza).
4. Ograniczenie połowów paszowych.
5. Racjonalne i odpowiedzialne wykorzystanie zasobów morza.

Cele szczegółowe- społeczno-edukacyjne

1. Podniesienie stanu wiedzy i świadomości o Morzu Bałtyckim (też wśród „ludzi morza”).
3. Uzupełnienie wiedzy naukowej o zasobach i zależnościach ekologicznych.
5. Kształtowanie nowych związków z morzem tradycji .
7. Lepsza współpraca państw i grup interesów w nich działających na rzecz Bałtyku.
9. Wzmocnienie współpracy organizacji rybackich i społecznych.
11. Prawo oparte na wiedzy.
13. Kreowanie pozytywnego wizerunku Bałtyku (kampanie, spoty telewizyjne i radiowe)

Cele szczegółowe- ekologiczne

- Obniżenie ładunków substancji biogennych i szkodliwych wprowadzanych do morza.
- Minimalizacja ilości odpadów w morzu i na wybrzeżu.
- Tworzenie pro-przyrodniczego lobby wśród eksploratorów morza (na rzecz utrzymania trwałości eksploatowanych zasobów).
- Promocja i reklama walorów przyrodniczych Bałtyku i ryb bałtyckich.
- Wyznaczenie sieci rezerwatów morskich/stref ochronnych.

Proponowane działania –wzbudzenie zainteresowania mediów

- - Podniesienie rangi Dni Morza w Polsce (element ekologiczny i etnograficzny).
Przeprowadzenie cyklu audycji radiowych (np. Eko-radio, PR1) na temat promocji Bałtyku
- - Internet – tworzenie i rozbudowa wortalu bałtyckich
- - Kampanie reklamowe
- - Wydanie książki na temat tradycji kuchni lokalnej opartej na bałtyckich rybach i tradycji kaszubskiej
- - Promocja Morza Bałtyckiego:
- Dni Bałtyku (gadżety, nagłośnienie przez radio i telewizję(hasła: Akcja ”Bałtyk zaczyna się w Twojej łazience”, „Codzienne odkręcając kran – łączysz się z Bałtykiem”)
- *Otwieranie sezonu pławego na każdy gatunek*
- *12 III - węgorz,*
- *15IX – dorsz,*
- *15 IX troć + łosoś,*
- *1-3 maja – śledź = szprot,*
- *Lato – płaskie*
- *Dzień Morświna*
- *Urodziny foki*
- *Święto ryby Bałtyckiej w Słupsku*
- *menu w restauracjach z informacjami o morzu i rybach*

Proponowane działania –podniesienie

stanu wiedzy i świadomości o Morzu Bałtyckim

- Programy szkolne wzbogacone o informacje o morzu – zacząć do lądu
- Specjalistyczne ośrodki edukacyjne
- Mocniejsza praca z dziećmi i młodzieżą (*błękitne szkoły, pisma dziecięce, literatura, filmy – „Foczka”, „Reksio rozbitek”*)
- Seminaria i warsztaty dla dziennikarzy
- Akcje edukacyjne społeczeństwa (między innymi Sprzątanie Świata)
- Wzrost świadomości wpływu na morskie środowisko:
- Bałtyk to przyroda?
- Bałtyk zaczyna się u źródeł rzek
- Wydanie map RP z granicą obejmującą morze terytorialne (województwo morskie)
- Wystawy o Bałtyku

Bałtyk jest w Polsce- Deklaracja wspólnego, partnerskiego działania, Powstanie Partnerstwa dla Bałtyku

Przy złożonych problemach , a z takimi w wypadku naszego morza mamy do czynienia, szanse na sukcesy zwiększają się , jeśli uda się włączyć przedstawicieli różnych środowisk, którzy często krótkoterminowo mogą mieć przeciwstawne interesy (np. rybacy nastawieni na zwiększanie połowów i ekolodzy, chcący chronić zasoby ryb) lecz długofalowo mogą uzgodnić rozsądne kompromisowe rozwiązania.

IX 2007- Formalne powołanie Partnerstwa dla Bałtyku- kontynuacja działań

- 40-60 osób z różnych środowisk
- Status obserwatora
- Bez osobowości prawnej, ale ze sprawnym sekretariatem(obieg informacji, organizacja spotkań)
- Otwarte
- Ponad polityczne
- Zabieganie o środki na kontynuację działań na rzecz Bałtyku, wspieranie inicjatyw oddolnych (*promocja ryb bałtyckich, problem wraków i sieci porzuconych, międzynarodowe sprzątanie Bałtyku*)

Co dalej ?

Przyjęcie Planu Dla Bałtyku

X.2007r - konferencja rządowo-
parlamentarna w Warszawie

Pozyskanie środków na wsparcie działania
Partnerstwa

Kontynuacja działań i strony

www.eko-unia.org.pl/baltyk

Dziękuję za uwagę !

Radosław Gawlik, koordynator Kampanii

